

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет міжнародних відносин
 Кафедра міжнародних економічних відносин і бізнесу

УЗГОДЖЕНО
 Декан ФМВ

 Ю. Волошин
 « 06 » 09 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

 А. Полухин
 « 06 » 09 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу»

Освітньо-професійна програма: «Міжнародний бізнес»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	1	135/4,5	34	34	–	67	ДЗ – 1 с.	–	Екзамен 1 с.
Заочна	1,2	135/4,5	6	10	–	119	К.р. – 2,2 с.	–	Екзамен 2 с.

Індекс: НБ – 17 – 292-2 /21– 2.1.16
 НБ – 17 – 292-2 з /21–2.1.16

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 2 з 22	

Робочу програму навчальної дисципліни «Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес», навчальних та робочих навчальних планів № НБ – 17 – 292-2 /21, № НБ – 17 – 292-2 з/21, № РБ – 17 – 292-2 /21, № РБ – 17 – 292-2 з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:
професор кафедри міжнародних
економічних відносин і бізнесу,
д.н.д.у., професор

/Біла С.О./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес», спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» – кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу, протокол № 9 від «07» червня 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми _____ / Сидоренко К.В./

Завідувач кафедри _____ /Степанов О.П./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету міжнародних відносин, протокол № 2 від «12» 07 2021 р.

Голова НМРР _____ /Сидоренко К.В./

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 3 з 22	

ЗМІСТ

	Сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.....	5
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	6
2. Програма навчальної дисципліни	6
2.1. Зміст навчальної дисципліни	6
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.....	6
2.3. Тематичний план	16
2.4. Домашнє завдання, завдання на контрольну (домашню) роботу.....	17
2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену.....	18
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	18
3.1. Методи навчання	19
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	19
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	20
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	20

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 4 з 22	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати.

Місце даної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця.

Дана дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в області міжнародних економічних відносин і міжнародного бізнесу. Засвоєння даної дисципліни дасть можливість визначити теоретичні, методологічні, прикладні та практичні аспекти мікро- та макроекономічних основ розвитку міжнародного бізнесу, обґрунтувати та системно упорядкувати теоретичні уявлення фахівця про механізми діяльності мікросистем та закономірності формування макроекономічних основ міжнародного бізнесу.

Метою дисципліни є вивчення базових положень мікроекономічної теорії, формування навичок мікроекономічного аналізу попиту та пропозиції, вибору споживача та виробника на ринках досконалої та недосконалої конкуренції у комплексному поєднанні з формуванням загальнотеоретичних та прикладних знань про механізми та закономірності розвитку макроекономічних основ функціонування міжнародного бізнесу.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- оволодіння методами мікроекономічних досліджень, основним категоріальним апаратом та теоретичними поняттями мікроекономічного аналізу у міжнародному бізнесі;
- розуміння сутності мікроекономічних процесів, визначення закономірностей діяльності та альтернативного вибору мікросистем міжнародного бізнесу в умовах ринку;
- вивчення фундаментальних засад формування попиту та пропозиції, умов досягнення ринкової рівноваги під впливом зміни цінних та нецінних факторів та невизначеності умов господарювання мікросистем в умовах ринку;
- вивчення основних положень теорії поведінки та вибору споживача, умов максимізації функції корисності в процесі споживчого вибору мікросистем, у т.ч. на рівні міжнародного бізнесу;
- вивчення основних положень теорії поведінки виробника, альтернативного вибору виробником факторів виробництва та їх варіацій, сутності та параметрів виробничої функції мікросистем, у т.ч. у сфері міжнародного бізнесу;
- дослідження бухгалтерських, економічних, наявних (зовнішніх) та неявних (внутрішніх), альтернативних, сукупних, постійних, змінних та граничних витрат виробництва мікросистем, у т.ч. на рівні міжнародного бізнесу;
- вивчення типів поведінки мікросистем в умовах досконалої та недосконалої конкуренції, в умовах олігополії та на монополізованих ринках, у сфері міжнародного бізнесу;
- вивчення та розуміння теорій макроекономіки, розкриття її об'єкта, предмета, функцій і методів, висвітлення основних макроекономічних показників, закономірностей та індикаторів макроекономічного розвитку, вивчення механізмів та усвідомлення сутності процесів макроекономічної стабілізації, досягнення макроекономічної рівноваги як передумови розвитку міжнародного бізнесу;

- дослідження закономірностей економічної поведінки інституційних учасників закритої та відкритої моделей макроекономічного кругообігу ресурсів, доходів та капіталів в умовах ринкової економіки, у т.ч. за участі сектору «закордон» та суб'єктів міжнародного бізнесу;
- теоретичне осмислення основних економічних категорії та показників системи національних рахунків (СНР ООН), інших макроекономічних показників та соціально-економічних індикаторів для здійснення фахового макроекономічного та міжнародного економічного аналізу;
- виявлення причин, закономірностей та соціально-економічних наслідків макроекономічної нестабільності, циклічності розвитку економіки, безробіття та інфляції, умов порушення рівноваги сукупного попиту та сукупної пропозиції, а також – визначення шляхів відновлення ринкової рівноваги для забезпечення економічного зростання та стабільного розвитку міжнародного бізнесу;
- розгляд базових моделей макроекономічної стабілізації, визначення шляхів досягнення макроекономічної рівноваги, умов переходу до економічного зростання та розвитку міжнародного бізнесу;
- дослідження сутності, складових та соціально-економічних наслідків макроекономічного регулювання у межах антициклічної економічної політики, політики зайнятості, грошово-кредитної, монетарної, соціальної, фіскальної, антиінфляційної, зовнішньоекономічної та ін., а також дослідження макроекономічних наслідків їх впровадження для розвитку міжнародного бізнесу.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

- планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу;
- обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях;
- визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними;
- розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами;
- володіти навичками аналізу можливостей торговельного потенціалу країн світу та України з метою виявлення потенційно можливих та ефективних форм і умов організації міжнародного бізнесу, зокрема, у сфері авіаційних перевезень;
- формулювати висновки і пропозиції, вирішувати проблемні ситуації та розв'язувати практичні завдання у сфері міжнародного бізнесу, передусім, у авіаційній галузі з урахуванням невизначеності умов і вимог середовища розвитку міжнародних економічних відносин.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов;
- здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 6 з 22	

– здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними;

– здатність і готовність спрямувати дії до креативного стилю підприємницького мислення, виховання лідерів, які здатні активно діяти у сфері міжнародного бізнесу, здійснювати ефективне управління розвитком міжнародних компаній, зокрема, авіаційних.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна взаємопов'язана з дисципліною «Економічна теорія» та є базою для вивчення таких дисциплін, як «Основи менеджменту, маркетингу, підприємництва».

2. Програма навчальної дисципліни

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2 навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля №1 «**Основи мікроекономічного аналізу попиту та пропозиції, вибору споживача та виробника в системі міжнародного бізнесу**»;
- навчального модуля №2 «**Закономірності розвитку макроекономічних основ міжнародного бізнесу**»,

кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль № 1 «Основи мікроекономічного аналізу попиту та пропозиції, вибору споживача та виробника в системі міжнародного бізнесу»

Інтегровані вимоги модуля №1:

ЗНАТИ:

- основні категорії, предмет дослідження та закономірності мікроекономічних досліджень;
- роль мікроекономіки у забезпеченні успішного функціонування авіації та розвитку міжнародного бізнесу;
- сутність економічних законів попиту та пропозиції, умови досягнення ринкової рівноваги;
- об'єктивні передумови оптимального вибору і раціональної поведінки споживача з позицій кардиналістського та ординалістського підходу, сутність теорії граничної корисності;
- закономірності поведінки споживача під впливом зміни доходів та в умовах невизначеності ведення міжнародного бізнесу;
- теоретичні засади функціонування мікроекономічної моделі альтернативного вибору виробника;
- сутність ізокванти та ізокости, варіації застосування факторів виробництва, закономірності формування віддачі від масштабу виробництва та досягнення оптимуму виробника;
- сутність конкуренції та монополії, мікроекономічні засади та закономірності формування цінової дискримінації на монополізованих ринках, в умовах олігополії та монополістичної конкуренції у міжнародному бізнесі.

ВМІТИ:

- застосовувати категоріальний апарат мікроекономіки, об'єктивні закони та закономірності раціональної поведінки мікросистем у практичній фаховій діяльності, у сфері міжнародного бізнесу;
- цілеспрямовано обґрунтовувати раціональний вибір споживача, виробника на основі максимізації корисності, врахування закономірностей функціонування мікроекономічних моделей альтернативного вибору;
- обґрунтовувати оптимальний вибір раціональної поведінки мікросистем та оптимізацію використання обмежених факторів виробництва мікросистем у міжнародному бізнесі;
- використовувати інструментарій мікроекономічного аналізу під час забезпечення оптимальної варіації факторів виробництва, мінімізації витрат, максимізації віддачі від масштабу виробництва та досягнення оптимуму виробника;
- застосовувати основні прийоми та методи альтернативних витрат, конкурентної боротьби мікросистем в умовах досконалої та недосконалої конкуренції;
- застосовувати основні прийоми та методи конкурентної боротьби мікросистем на монополізованих ринках;
- визначати умови отримання монопольного прибутку мікросистемою міжнародного бізнесу на олігополістичних ринках та на ринках монополістичної конкуренції.

Тема 1. Предмет і метод досліджень мікроекономіки. Роль мікроекономіки для успішного функціонування авіації та розвитку міжнародного бізнесу.

Мікроекономіка в системі економічних наук: предмет досліджень; етапи розвитку; функції; «позитивна» і «нормативна» мікроекономіка. Загальнонаукові методи досліджень мікроекономіки: метод аналізу та синтезу, індукції та дедукції, історичного та логічного, емпіричний метод досліджень, метод абстрагування та конкретизації та ін. Спеціальні методи мікроекономічних досліджень: метод моделювання; граничний аналіз; функціональний аналіз; метод рівноважного підходу в економіці (характеристика «стійкої» та «нестійкої» економічної рівноваги); метод «статистики» та «динаміки» в системі мікроекономічних досліджень та ін.

Мікросистема як об'єкт мікроекономічних досліджень. Загальна характеристика мікросистем: домашнє господарство; підприємство (фірма); держава. Роль ресурсів, раціонального розподілу та оптимального ресурсного забезпечення в системі мікроекономічних досліджень.

Сутність та структура авіаційного сектору у сфері міжнародного бізнесу. Авіаційні послуги та авіаційна інфраструктура у системі міжнародного бізнесу. Роль теорії мікроекономіки для успішного функціонування авіації та розвитку міжнародного бізнесу.

Тема 2. Мікроекономічний аналіз попиту та пропозиції. Умови досягнення ринкової рівноваги.

Сутність попиту та його складові. Індивідуальний та сукупний (ринковий) попит. Сутність «Закону попиту» в умовах ринку. Роль цінових та нецінових факторів, що впливають на формування попиту в умовах ринкової економіки. Графічна інтерпретація попиту. Характеристика «зсувів» по кривій попиту під впливом зміни цінових факторів. Характеристика «зсувів» кривої попиту під впливом зміни нецінових факторів.

Еластичність попиту: цінова еластичність попиту; дохідна еластичність попиту; перехрестна еластичність попиту. Сутність та практичне значення різновидів коефіцієнтів еластичності попиту. Зв'язок між показником «еластичність попиту» та виручкою продавця (товаровиробника). Розрахунки еластичності попиту в мікроекономіці та їх практичне значення для розвитку міжнародного бізнесу.

Сутність пропозиції та графічне відображення пропозиції. Сутність «Закону пропозиції». Цінові та нецінові фактори, що впливають на пропозицію. Графічна інтерпретація впливу цінових та нецінових факторів на зміну пропозиції. Зсуви кривої пропозиції. Сутність цінової еластичності пропозиції. Коефіцієнт цінової еластичності пропозиції. Практичне значення розрахунку цінової еластичності пропозиції для розвитку міжнародного бізнесу.

Графічна інтерпретація ринкової рівноваги: графічна модель Л. Вальраса; графічна модель А.Маршалла. Графічна інтерпретація порушення ринкової рівноваги: «дефіцит» та «надлишок» («перевиробництво»). Фактори, що обумовлюють порушення ринкової рівноваги. Характеристика моделей досягнення ринкової рівноваги. Сутність «стійкої ринкової рівноваги», «нестійкої ринкової рівноваги» та ситуації «регулярних коливань цін» в умовах ринку. Варіанти взаємних змін попиту та пропозиції та їх графічна інтерпретація в мікроекономіці.

Тема 3. Вибір і поведінка споживача з позицій кардиналістського та ординалістського підходу. Теорія граничної корисності.

Загальна характеристика «споживача», потреб споживача та класифікація економічних благ в умовах ринкової економіки. Сутність економічної категорії «корисність блага» та поняття «корисність». Закономірності споживацького вибору. Загальна характеристика сутності кардиналістського та ординалістського підходу щодо вирішення проблеми споживацького вибору в системі мікроекономічного аналізу. Закон спадної граничної корисності блага. Перший закон Германа Генріха Госсена. Другий закон Германа Генріха Госсена. Умови оптимізації споживацького вибору та шляхи досягнення рівноваги споживацького вибору на засадах «кардиналістського підходу».

Сутність порядкової (ординалістської) концепції корисності. Сутність аксіом ординалізму. Економічний зміст та графічна інтерпретація «кривої байдужості». Сутність та властивості «карти кривих байдужості». Порядок та особливості заміщення благ на кривій байдужості. Економічний зміст показника «гранична норма заміщення» ($MRS_{x,y}$). Сутність бюджетного обмеження та закономірності його формування в системі мікроекономічного аналізу. Закономірності побудови бюджетної лінії. Зсуви лінії бюджетних обмежень. Закономірності досягнення оптимуму споживача (рівноваги споживача) з позицій ординалістського підходу. Порівняльний аналіз кардиналістського та ординалістського підходу у поясненні закономірностей оптимізації вибору споживача та їх значення для розвитку міжнародного бізнесу.

Тема 4. Закономірності поведінки споживача під впливом зміни доходів та в умовах невизначеності ведення міжнародного бізнесу.

Сутність методу порівняльної статистики. Реакція споживача на зміну доходу. Порівняльна статика вибору споживача у разі зростання його бюджетних можливостей. Особливості поведінки споживача щодо різних груп товарів: «дохід – споживання». Економічна та графічна інтерпретація «кривої Енгеля». Характеристика різновидів «кривої Енгеля» для різних груп товарів. Товарна структуризація витрат споживача та закономірності розподілу доходів між групами товарів: I група – продовольчі товари; II група – промислові товари і послуги підвищеної якості; III група – промислові товари і послуги підвищеної якості.

Закономірності побудови лінії «ціна – споживання» як реакція споживача на зміну цін товарів. Сутність ефекту заміщення та ефекту доходу та їх вплив на поведінку споживача. Графічна інтерпретація реакції споживача на зміну цін товарів: крива «ціна – споживання». Графічна інтерпретація реакції споживача на зміну доходів: «ефект заміщення» та «ефект доходу». Інтерпретація Дж.Хіксом графічного відображення ефекту заміщення та ефекту доходу для блага з нормальною споживчою цінністю. Закономірності

вибору споживача в умовах ринку за обставин невизначеності, посилення дії випадкових факторів та ризиків ведення національного та міжнародного бізнесу.

Тема 5. Мікроекономічна модель альтернативного вибору виробника у міжнародному бізнесі.

Сутність «виробництва» та технологічної концепції підприємства в мікроекономіці. Стадії канонічної моделі виробництва: «вхід», «процесор», «вихід». Принципи та цілі діяльності підприємства як мікросистеми ринкової економіки. Фактори виробництва. Часові періоди діяльності мікросистеми. Виробнича функція підприємства як мікросистеми: модель «витрати – випуск». Характеристика: лімітаційних, субституційних, однорідних та неоднорідних, статичних, детермінованих та стохастичних виробничих функцій підприємства як мікросистеми ринкової економіки. Витрати і результати виробництва. Сутність явних та неявних (альтернативних) витрат. Бухгалтерський та економічний підходи у оцінюванні діяльності підприємства як мікросистеми ринкової економіки. Сутність загальних (сукупних, валових), середніх та граничних витрат; релевантних та незворотних витрат у діяльності підприємства як мікросистеми ринкової економіки. Економічний зміст результатів виробництва на підприємстві як мікросистеми ринку: «продукт», «дохід», «прибуток». Бухгалтерський та економічний підхід у оцінюванні результативності альтернативного вибору виробника (підприємства, фірми) як мікросистеми міжнародного бізнесу.

Тема 6. Сутність ізокванти та ізокости. Варіації факторів виробництва, віддача від масштабу виробництва та оптимум виробника.

Мікроекономічний аналіз часткової варіації факторів виробництва. Закон змінних пропорцій на виробництві. Закономірності динаміки параметрів виробничої функції предметно-замкненої ділянки діяльності підприємства як мікросистеми міжнародного бізнесу. Сутність «законау спадної продуктивності (віддачі) змінного фактора виробництва». Сутність показника «еластичність випуску за змінним фактором» як коефіцієнта, що характеризує технічну результативність виробництва. Зв'язок коефіцієнта еластичності випуску за змінним фактором із стадіями короткострокової функції виробництва на підприємстві як мікросистеми міжнародного бізнесу. Сутність ізокванти. Властивості та різновиди ізоквант. Карта ізоквант. Варіації конфігурацій ізоквант та їх зміст. Сутність граничної норми технологічного заміщення капіталу працею та її графічне відображення на ізокванті.

Ізокоста, віддача від масштабу виробництва та умови досягнення оптимуму виробника. У т. ч. у системі міжнародного бізнесу. Вибір оптимальної комбінації факторів виробництва на підприємстві як мікросистеми міжнародного бізнесу. Сутність та рівняння ізокости. Властивості та зсуви ізокости. Карта ізокост. Мікроекономічний аналіз та графічне подання оптимуму виробника. Математична інтерпретація оптимуму виробника та досягнення оптимальної комбінації ресурсів для мікросистем у сфері міжнародного бізнесу. Сутність еквімаржинального принципу («правила найменших витрат») в мікроекономіці. Пропорційна та непропорційна варіація факторів виробництва. Характеристика віддачі від масштабу виробництва («ефект масштабу»). Різновиди «віддачі від масштабу виробництва» на картах ізоквант: постійна віддача; спадна віддача; зростаюча віддача. Джерела економії від масштабу виробництва.

Мікроекономічний аналіз оптимальних моделей зростання випуску виробництва. Роль об'єктивних та суб'єктивних факторів («Х-фактору») в процесі досягнення економії від масштабу виробництва. Сутність оптимальних моделей зростання випуску виробництва та закономірності розвитку процесів виробництва за пропорційної варіації факторів виробництва та постійного ефекту масштабу; капіталоінтенсивної орієнтації підприємства; трудоінтенсивної орієнтації підприємства. Концепція Х-фактора («Х-

ефективності») Харві Лейбенстайна та її роль у обґрунтуванні шляхів досягнення оптимуму виробника (фірми, підприємства) як мікросистеми міжнародного бізнесу.

Тема 7. Сутність, типи та методи конкурентної боротьби мікросистем у міжнародному бізнесі.

Сутність конкуренції та типи конкурентної поведінки мікросистем у міжнародному бізнесі: чиста (досконала) конкуренція; бухгалтерська (внутрішньо фірмова) конкуренція; міжгалузєва; внутрішньогалузєва (коригуюча); недосконала конкуренція (конкуренція монополістів); функціональна конкуренція; видова конкуренція; предметна конкуренція; хаотична конкуренція та ін. Цінові та нецінові методи конкурентної боротьби. Нецінові методи конкурентної боротьби у міжнародному бізнесі: стандарти якості, гарантії безпеки, економічність, екологічність, умови обслуговування тощо. Несумлінні (недобросовісні) методи конкуренції: промислове шпигунство; порушення прав інтелектуальної власності; прямий обман споживачів; корупція тощо. Норми поведінки мікросистем міжнародного бізнесу у конкурентній боротьбі.

Сутність досконалої конкуренції та умови її розвитку. Властивості абсолютно конкурентних ринків міжнародного бізнесу: велика кількість фірм, що виробляють однорідну продукцію; відсутність вхідних бар'єрів входження на ринок; вільний перелив капіталів; раціональна поведінка мікросистем; відсутність картельних угод та змов між фірмами. Світові стандарти поведінки мікросистем міжнародного бізнесу в умовах досконалої конкуренції. Закономірності еволюції досконалої конкуренції.

Недосконала конкуренція та її типи: чиста монополія; олігополія; монополістична конкуренція. Характеристика ринкових структур: поліполія (досконала конкуренція); олігополія; монополія; олігопсонія; білатеральна олігополія; обмежена монополія; монопсонія; білатеральна монополія та ін.

Тема 8. Цінова дискримінація на монополізованих ринках. Олігополія та монополістична конкуренція у міжнародному бізнесі. Особливості конкуренції на ринку авіаційних послуг у міжнародному бізнесі.

Монополія, її характеристика та види: закрыта монополія; природна монополія; відкрита монополія; чиста (проста) монополія. Вхідні бар'єри на монополізовані ринки. Сутність та прояви монопольної влади: мікроекономічний аналіз. Монопольна ціна, випуск і економічний прибуток монополії на короткостроковому часовому періоді. Монопольна ціна, випуск і максимізація прибутку монополії у довгостроковому часовому періоді. Економічна природа монопольного прибутку мікросистем міжнародного бізнесу. Цінова дискримінація на монополізованих ринках. Цінова дискримінація першого ступеня (досконала дискримінація): встановлення монопольних цін, що дорівнюють ціні попиту і різняться для кожного із покупців (споживачів). Цінова дискримінація другого ступеня: умови встановлення монопольних цін, що однакові для всіх покупців, але різняться залежно від обсягів (парцій, лотів) збуту товарів. Цінова дискримінація третього ступеня та сегментація споживачів. Соціальна ціна монополії.

Сутність олігополії. Ознаки олігополістичних ринків. Характеристика вхідних бар'єрів на олігополістичні ринки. Виміри олігополізованих ринків: коефіцієнт концентрації; Індекс Херфіндала-Хіршмана. Моделі олігополії. Олігополія, заснована на угодах. Картель. Модель цінового лідерства. Модель дуополії Курно. Умови досягнення рівноваги в моделі дуополії Курно. Монополістична конкуренція та особливості її прояву у міжнародному бізнесі. Закономірності визначення оптимального обсягу виробництва та збуту продукції в умовах монополістичної конкуренції. Короткострокова та довгострокова рівновага на ринках монополістичної конкуренції. Умови отримання монопольного прибутку фірмою (мікросистемою) міжнародного бізнесу на олігополістичних ринках та на ринках монополістичної конкуренції.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 11 з 22	

Сутність та види авіаційних послуг. Олігополія на ринку авіаційних послуг. Закономірності існування монопольної цінової дискримінації на ринку авіаційних послуг. Закономірності розвитку конкуренції на ринку авіаційних послуг у міжнародному бізнесі.

Модуль №2 «Закономірності розвитку макроекономічних основ міжнародного бізнесу»

Інтегровані вимоги модуля №2:

ЗНАТИ:

- базові категорії макроекономіки та зміст об'єктивних макроекономічних процесів, їх очікувані соціально-економічні наслідки;
- сутність та об'єктивні передумови функціонування закритих та відкритих макроекономічних моделей кругообігу ресурсів, продуктів, доходів та витрат;
- зміст базових макроекономічних показників в системі національних рахунків (СНР ООН);
- закономірності циклічного розвитку економіки, характер впливу економічних криз на динаміку розвитку авіаційної галузі у міжнародному бізнесі;
- теоретичні основи та закономірності розвитку сукупного попиту та сукупної пропозиції у досягненні макроекономічної рівноваги;
- закономірності впливу циклічних коливань зайнятості та безробіття на розвиток міжнародного бізнесу;
- сутність інфляції та антиінфляційної макроекономічної політики;
- теоретичні основи та закономірності бюджетно-податкового та монетарного регулювання як макроекономічна основа розвитку міжнародного бізнесу;
- теоретичні основи та закономірності розвитку зовнішньої торгівлі в системі макроекономіки, макроекономічні основи розвитку міжнародного бізнесу у авіаційній галузі.

ВМІТИ:

- застосовувати категоріальний апарат макроекономіки в процесі подальшого навчання за спеціальністю та під час професійної діяльності;
- визначати роль суб'єктів національної економіки в макроекономічних моделях;
- застосовувати набуті знання щодо функціонування закритих та відкритих макроекономічних моделей кругообігу ресурсів, продуктів, доходів та витрат у майбутній професійній діяльності, в процесі ведення міжнародного бізнесу;
- визначати зміст базових макроекономічних показників, закономірностей циклічного розвитку економіки для виявлення перспектив ведення міжнародного бізнесу, оцінки макроекономічних передумов розвитку авіаційної галузі;
- аналізувати сутність та закономірності антиінфляційного, бюджетно-податкового та монетарного регулювання як макроекономічної основи розвитку міжнародного бізнесу;
- застосовувати набуті знання у сфері розвитку зовнішньої торгівлі, діяльності сектору «закордон» як макроекономічної основи розвитку авіаційної галузі та міжнародного бізнесу;
- давати оцінку макроекономічним процесам, обґрунтовувати наслідки макроекономічного регулювання для розвитку міжнародного бізнесу.

Тема 1. Сутність, предмет і методи макроекономіки. Роль макроекономіки та макроекономічного середовища у розвитку міжнародного бізнесу.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 12 з 22	

Сутність макроекономіки як науки та основні етапи її еволюції. Світові школи макроекономіки: класична, кейнсіанська, неокласична, монетаризм, неокейнсіанство та посткейнсіанство. Об'єкт, предмет, завдання та функції макроекономіки. Взаємозв'язок мікро- та макроекономічних процесів у економічному розвитку країни та світового господарства. Місце макроекономіки в системі економічних наук.

Методологія макроекономічних досліджень. Специфічні методи макроекономічних досліджень: метод агрегування показників; макроекономічне моделювання; прогнозування. Макроекономічні моделі: екзогенні (зовнішні) та ендогенні (внутрішні). Нормативна та позитивна макроекономіка.

Системні складові макроекономічного аналізу національного та світового господарства. Макроекономічна політика та її складові. Вплив макроекономічних процесів на розвиток системи міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу. Макроекономічне середовище розвитку міжнародного бізнесу.

Тема 2. Закриті та відкриті макроекономічні моделі кругообігу ресурсів, продуктів, доходів та витрат.

Характеристика закономірностей функціонування ринку продуктів, ресурсів та фінансового ринку. Інституційні сектори національної економіки та їх характеристика. Роль сектору «держава» у макроекономічних моделях кругообігу ресурсів, продуктів, доходів та витрат. Форми заощаджень та інвестицій у макроекономічних моделях кругообігу ресурсів, продуктів, доходів та витрат. Взаємозв'язок моделей грошового кругообігу та кругообігу ресурсів, продуктів, доходів та витрат. Взаємозв'язок економічних складових макроекономічного кругообігу: «вилучення – заощадження», «ін'єкції – інвестиції». Умови досягнення макроекономічної рівноваги у закритих та у відкритих моделях кругообігу ресурсів, продуктів, доходів та витрат. Модель: «ін'єкції – вилучення». Закриті та відкриті моделі макроекономічного кругообігу ресурсів, продуктів, доходів та витрат. Роль сектору «закордон» у відкритій моделі макроекономічного кругообігу ресурсів, продуктів, доходів та витрат. Роль міжнародного бізнесу у розвитку сектора «закордон». Умови досягнення макроекономічної рівноваги у «відкритій» економіці за участі сектору «закордон» та міжнародного бізнесу. Роль міжнародного бізнесу та учасників міжнародних економічних відносин у досягненні макроекономічної рівноваги у «відкритій» економіці.

Тема 3. Макроекономічні показники в системі національних рахунків (СНР ООН).

Сутність, методологічні принципи та основні категорії системи національних рахунків (СНР). Зміст та значення системи національних рахунків для визначення макроекономічних процесів та макроекономічного аналізу. Етапи розвитку СНР. Сутність та економічний зміст базових категорій СНР ООН. Сутність та види економічної діяльності інституційних секторів СНР ООН: «нефінансові корпорації», «фінансові корпорації», «сектор загального державного управління», «сектор домашніх господарств», «сектор некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства». Загальна характеристика основних макроекономічних показників. Економічний зміст та методи розрахунку валового внутрішнього продукту (ВВП): за виробничим методом, за доходами (розподільний метод), за видатками (метод кінцевого використання). Національний дохід (НД). Чистий внутрішній продукт (ЧВП). Валовий національний продукт (ВНП). Валовий національний дохід (ВНД). Сфери застосування макроекономічних показників.

Номінальні та реальні макроекономічні показники. Сутність, методи розрахунку дефлятора ВВП та індексу споживчих цін (ІСЦ), їх порівняльна характеристика. Дефлювання та інфлювання ВВП. Загальна характеристика новітніх макроекономічних показників (рейтингів): індекс людського розвитку, індекс економічної свободи, рівень глобалізації економіки, рейтинги глобальної конкурентоспроможності тощо.

Тема 4. Макроекономічна нестабільність національного виробництва та діловий економічний цикл. Вплив економічних криз на динаміку розвитку авіаційної галузі у міжнародному бізнесі.

Макроекономічна нестабільність національного виробництва та нерівномірність економічного розвитку країни та світового господарства. Циклічність економічного розвитку як прояв макроекономічної нестабільності. Поняття, причини та фази економічного (ділового) циклу. Загальна характеристика фаз ділового економічного циклу: «криза», «депресія», «пожвавлення», «піднесення». Дві стадії циклу: «реcesія» та «розширення виробництва». Індикатори ділового економічного циклу: індекси зростання реального ВВП; приріст реального ВВП; ВВП на душу населення та інші макроекономічні показники. Види ділових економічних циклів за тривалістю.

Сутність структурних та соціально-економічних криз. Роль ділового економічного циклу та економічних криз у масовому технологічному оновленні процесів суспільного виробництва, у стимулюванні переходу до вищого технологічного укладу.

Основні теоретичні моделі циклічного розвитку економіки та їх класифікація. Теорія «довгих хвиль» М. Д. Кондратьєва. Сутність державної антициклічної макроекономічної політики. Сутність та складові державної політики «стримування» та «експансії» в системі макроекономічної антициклічної політики. Сучасні модифікації ділових циклів як основа для розвитку міжнародного бізнесу у світовому господарстві.

Загальна характеристика «хвиль» ділового циклу розвитку секторів економіки та авіаційної галузі у міжнародному бізнесі. Закономірності циклічного технологічного оновлення авіаційної галузі. Різновиди міжнародного бізнесу у сфері розвитку авіаційної галузі у світовому господарстві. Макроекономічні переваги економічного зростання країн, що мають національний авіаційний комплекс. Авіаційні кластери та їх роль у стимулюванні економічного зростання. Роль авіаційної галузі у розвитку міжнародного бізнесу та у формуванні мультиплікативного ефекту економічного зростання.

Тема 5. Закономірності розвитку сукупного попиту та сукупної пропозиції у досягненні макроекономічної рівноваги.

Поняття макроекономічної рівноваги. Сутність сукупного попиту (AD) та його складові: сукупні споживчі витрати домашніх господарств; інвестиційні видатки підприємств; державні видатки, державні закупівлі та інвестиції; чистий експорт. Закономірності дії закону сукупного попиту в макроекономічному середовищі під впливом цінових та нецінових факторів.

Графічна інтерпретація сукупного попиту та варіанти його зміни під впливом цінових факторів. Ефект відсоткової ставки; ефект багатства; ефект імпортних закупівель та їх графічне відображення у змінах кривої сукупного попиту. Загальна характеристика нецінових факторів, що впливають на сукупний попит. Подвійний вплив податків на рівень сукупних витрат. Роль державних витрат у формуванні мультиплікативного ефекту економічного зростання. Мультиплікатор. Витрати на чистий експорт. Роль міжнародного бізнесу у формуванні чистого експорту та у стимулюванні розвитку внутрішнього національного виробництва. Вплив девальвації національної грошової одиниці на динаміку чистого експорту.

Сутність, складові та графічна інтерпретація сукупної пропозиції. Загальна характеристика та динаміка горизонтального (кейнсіанського) відрізка кривої сукупної пропозиції. Загальна характеристика та динаміка висхідного (проміжного) відрізка кривої сукупної пропозиції. Загальна характеристика та динаміка вертикального (класичного) відрізка кривої сукупної пропозиції. Неокласичне та кейнсіанське пояснення динаміки сукупної пропозиції. Економічний зв'язок динаміки сукупної пропозиції та економічного зростання. Екстенсивний, інтенсивний та змішаний тип економічного зростання. Нецінові

фактори, що впливають на динаміку сукупної пропозиції. Зміна витрат виробництва та цін на ресурси; динаміка продуктивності виробництва; вплив державної політики (податки-субсидії) на тенденції динаміки сукупної пропозиції.

Умови досягнення макроекономічної рівноваги сукупного попиту та сукупної пропозиції. Макроекономічні моделі досягнення рівноваги на горизонтальному (кейнсіанському), висхідному (проміжному) та вертикальному (класичному) відрізку кривої сукупної пропозиції. Модель IS – LM. Динаміка цін у макроекономічних моделях макроекономічної рівноваги та у моделях економічного зростання. «Ефект храповика».

Тема 6. Вплив циклічних коливань зайнятості та безробіття на розвиток міжнародного бізнесу.

Сутність ринку праці. Загальна характеристика пропозиції праці та її графічна інтерпретація у макроекономіці. Фактори, що впливають на пропозицію робочої сили. Загальна характеристика попиту на працю та її графічна інтерпретація. Фактори, що визначають попит на працю. Вплив циклічних коливань економіки на динаміку оплати праці. Роль зайнятості та безробіття у розвитку міжнародного бізнесу.

Заробітна плата як ціна праці. Мінімальна заробітна праця. Погодинна оплата праці. Прожитковий мінімум. Фактори, що визначають динаміку оплати праці. Основні макроекономічні показники функціонування ринку праці. Економічно активне населення: зайняті та безробітні. Економічно неактивне населення. Макроекономічний показник: «рівень безробіття». Типи безробіття: фрікційне, структурне, циклічне. Природна норма безробіття як ситуація «повної зайнятості». Сучасні форми зайнятості у системі міжнародного бізнесу.

Основні теорії зайнятості та безробіття. Критика теорії «закону народонаселення» Т.-Р. Мальтуса. Кейнсіанська теорія зайнятості. Теорія зайнятості М.Фрідмена (монетаризм). Закон Оукена та його макроекономічна інтерпретація. Макроекономічне регулювання рівня зайнятості. Макроекономічна політика сприяння зайнятості. Сутність та основні складові державної політики підтримки зайнятості.

Тема 7. Інфляція та антиінфляційна макроекономічна політика.

Сутність та причини інфляції. Види інфляції: помірної (повзуча), галопуюча, гіперінфляція. Інфляція витрат та інфляція попиту. Кейнсіанська та монетаристська теорія інфляції. Методи вимірювання та види інфляції. Індекс споживчих цін. Дефлятор. Сутність процесів інфлювання та дефлювання. Макроекономічні передумови розкручування «інфляційної спіралі». Внутрішні та зовнішні фактори розвитку інфляційних процесів. Соціально-економічні наслідки інфляції для національної економіки, розвитку міжнародного бізнесу та світового господарства.

Сутність антиінфляційної політики держави. Антиінфляційні заходи держави: контроль за заробітною платою та цінами; політика «заморожування» заробітної плати та «затягування пасків»; індексація доходів населення. Фіскальні та грошові аспекти інфляції. Зв'язок фіскальної та антиінфляційної макроекономічної політики. Криві Філіпса. Макроекономічний зв'язок інфляції та безробіття. Вплив інфляції на розвиток міжнародного бізнесу.

Тема 8. Бюджетно-податкове та монетарне регулювання як макроекономічна основа розвитку міжнародного бізнесу.

Державний бюджет: його структура та функції. Бюджетне обмеження уряду. Причини виникнення дефіциту державного бюджету та способи його покриття. Державний борг: основні причини та наслідки його зростання. Методи управління державним боргом. Теорії державного боргу. Вплив дефіциту державного бюджету та вплив державного боргу на макроекономічну ситуацію у національній економіці.

Фіскальна (податкова) політика: цілі, види та інструменти. Види податків. Вплив державних закупівель та чистих податків на динаміку ВВП. Дискреційна та недискреційна фіскальна політика. Фіскальна політика у класичній та кейнсіанських моделях. Подвійний вплив податків на динаміку економічного зростання, на сукупний попит та сукупну пропозицію. Крива Лаффера. Фіскальна політика та державний бюджет. Вплив бюджетно-податкового регулювання на розвиток міжнародного бізнесу.

Сутність монетарної, грошово-кредитної макроекономічної політики. Зміст, цілі, методи та інструменти монетарної (грошово-кредитної) політики. Операції на відкритому ринку, зміна облікової процентної ставки і норми часткового резервування як інструмент монетарної макроекономічної політики. Класична та кейнсіанська теорії попиту на гроші. Моделі пропозиції грошей. Грошовий мультиплікатор. Монетарна політика у моделі AD-AS та наслідки її впливу на національну економіку.

Ефективна взаємодія фіскальної та монетарної політики у моделі «IS-LM». Умови досягнення рівноваги на грошовому ринку. Передавальний механізм та ефективність монетарної політики в системі макроекономічного регулювання. Вплив монетарного регулювання на розвиток міжнародного бізнесу

Тема 9. Зовнішня торгівля та роль сектору «закордон» в системі макроекономічного регулювання. Макроекономічні основи розвитку авіаційної галузі та міжнародного бізнесу.

Міжнародний поділ праці, його сутність та чинники розвитку. Зовнішня торгівля, її фактори та показники. Поняття відкритої економіки. Модель відкритої економіки Мандела-Флемінга (IS-LM-BP). Взаємозв'язок між чистим експортом та чистими інвестиціями. Теорії міжнародної торгівлі. Вигоди країн – учасниць зовнішньої торгівлі. Економічний протекціонізм та вільна торгівля (фрітредерство). Неопротекціонізм та інструменти його реалізації на початку ХХІ ст. Торговельні війни та їх макроекономічні наслідки для розвитку міжнародного бізнесу.

Роль та економічні транзакції сектору «закордон». Сутність та види зовнішньоекономічної діяльності. Роль іноземного інвестування у розвитку міжнародного бізнесу. Зв'язок зовнішньоекономічної та зовнішньоторговельної політики, платіжного та торгового балансу країни. Платіжний баланс країни, його структура і значення. Торговий баланс, баланс поточних операцій і баланс руху капіталу. Фактори, що впливають на платіжний та торговельний баланс країни. Вплив макроекономічної політики та валютного курсу на стан платіжного балансу. Причини дефіциту платіжного балансу. Дефіцит платіжного балансу та державний борг країни. Роль «чистого експорту» і зовнішньої торгівлі у забезпеченні процесів макроекономічної стабілізації та економічного зростання.

Становлення сприятливого макроекономічного середовища для розвитку авіаційної галузі та міжнародного бізнесу. Роль макроекономічної політики, у т.ч. інвестиційної – у розвитку авіаційної галузі та міжнародного бізнесу. Бюджетно-податкове регулювання розвитку міжнародного бізнесу. Кредитно-грошове регулювання міжнародного бізнесу. Роль лізингу у розвитку авіаційної галузі. Стратегічні цілі та пріоритети макроекономічної політики підтримки розвитку міжнародного бізнесу та авіаційної галузі.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 16 з 22	

2.3. Тематичний план

пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
Модуль № 1 «Основи мікроекономічного аналізу попиту та пропозиції, вибору споживача та виробника в системі міжнародного бізнесу»									
		1 семестр				1 семестр			
1.1	Предмет і метод досліджень мікроекономіки. Роль мікроекономіки для успішного функціонування авіації та розвитку міжнародного бізнесу.	7	2	2	3	7	0,5	0,5	6
1.2	Мікроекономічний аналіз попиту та пропозиції. Умови досягнення ринкової рівноваги.	7	2	2	3	7,5	1	0,5	6
1.3	Вибір і поведінка споживача з позицій кардиналістського та ординалістського підходу. Теорія граничної корисності.	7	2	2	3	7	0,5	0,5	6
1.4	Закономірності поведінки споживача під впливом зміни доходів та в умовах невизначеності ведення міжнародного бізнесу.	7	2	2	3	7,5	1	0,5	6
1.5	Мікроекономічна модель альтернативного вибору виробника у міжнародному бізнесі.	7	2	2	3	8	0,5	0,5	7
1.6	Сутність ізокванти та ізокости. Варіації факторів виробництва, віддача від масштабу виробництва та оптимум виробника.	7	2	2	3	7,5	1	0,5	6
1.7	Сутність, типи та методи конкурентної боротьби мікросистем у міжнародному бізнесі.	7	2	2	3	8	0,5	0,5	7
1.8	Цінова дискримінація на монополізованих ринках. Олігополія та монополістична конкуренція у міжнародному бізнесі. Особливості конкуренції на ринку авіаційних послуг у міжнародному бізнесі.	5	2	-	3	7,5	1	0,5	6
1.9	Модульна контрольна робота №1	6	-	2	4	-	-	-	-
	Усього за модулем №1	60	16	16	28	60	6	4	50
	Усього за семестр					60	6	4	50
Модуль № 2 «Закономірності розвитку макроекономічних основ міжнародного бізнесу»									
		2 семестр							
2.1	Сутність, предмет і методи макроекономіки. Роль макроекономіки та макроекономічного середовища у розвитку міжнародного бізнесу.	7	2	2	3	7	-	1	6
2.2	Закриті та відкриті макроекономічні моделі кругообігу ресурсів, продуктів, доходів та витрат.	7	2	2	3	6,5	-	0,5	6
2.3	Макроекономічні показники в системі національних рахунків (СНР ООН).	7	2	2	3	6,5	-	0,5	6
2.4	Макроекономічна нестабільність	7	2	2	3	6,5	-	0,5	6

	національного виробництва та діловий економічний цикл. Вплив економічних криз на динаміку розвитку авіаційної галузі у міжнародному бізнесі.								
2.5	Закономірності розвитку сукупного попиту та сукупної пропозиції у досягненні макроекономічної рівноваги.	7	2	2	3	5,5	-	0,5	5
2.6	Вплив циклічних коливань зайнятості та безробіття на розвиток міжнародного бізнесу.	7	2	2	3	6,5	-	0,5	6
2.7	Інфляція та антиінфляційна макроекономічна політика.	7	2	2	3	6,5	-	0,5	6
2.8	Бюджетно-податкове та монетарне регулювання як макроекономічна основа розвитку міжнародного бізнесу.	7	2	2	3	7	-	1	6
2.9	Зовнішня торгівля та роль сектору «закордон» в системі макроекономічного регулювання. Макроекономічні основи розвитку авіаційної галузі та міжнародного бізнесу.	5	2	-	3	7	-	1	6
2.10	Домашнє завдання	8	-	-	8		-	-	-
2.11	Контрольна (домашня) робота (ЗФН) №1	-	-	-	-	8	-	-	8
2.12	Контрольна (домашня) робота (ЗФН) №2	-	-	-	-	8	-	-	8
2.13	Модульна контрольна робота № 2	6	-	2	4	-	-	-	-
	Усього за модулем № 2	75	18	18	39	75	-	6	69
	Усього за семестр	135	34	34	67	75	-	6	69
	Усього за навчальною дисципліною	135	34	34	67	135	6	10	119

2.4. Домашнє завдання, завдання на контрольну (домашню) роботу

Домашнє завдання (ДЗ) виконується у першому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів, і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу.

Домашнє завдання виконується на основі навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання студентами, і є складовою модулю № 2. «Закономірності розвитку макроекономічних основ міжнародного бізнесу».

Конкретна мета домашнього завдання, в залежності від варіанту, полягає у засвоєнні студентами базових понять та знань, теорії і практики макроекономіки, у поглибленому вивченні закономірностей макроекономічного регулювання як основи розвитку авіаційної галузі та міжнародного бізнесу.

Студенти мають оволодіти вміннями застосовувати науковий категоріальний апарат та фахову макроекономічну термінологію; визначати роль суб'єктів міжнародного бізнесу у макроекономічних моделях; визначати зміст базових макроекономічних показників, закономірності циклічного розвитку економіки; виявляти стан та тенденції модифікації макроекономічного середовища для успішного розвитку авіаційної галузі та ведення міжнародного бізнесу; застосовувати набуті знання у сфері макроекономіки в процесі аналізу основ ведення міжнародного бізнесу, розвитку світового господарства та міжнародних економічних відносин. Студенти також мають оволодіти вміннями застосовувати методи мікроекономіки та макроекономіки для дослідження та наукового аналізу розвитку всіх складових ринкових відносин, функціонування економічних систем, міжнародного бізнесу та системи міжнародних економічних відносин.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 18 з 22	

Виконання, оформлення та захист домашнього завдання здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, необхідний для виконання домашнього завдання – до 8 годин самостійної роботи.

Контрольні (домашні) роботи (ЗФН) № 1 та № 2 виконуються у другому семестрі на основі навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання студентами, і є складовою модулю № 1 «Основи мікроекономічного аналізу попиту та пропозиції, вибору споживача та виробника в системі міжнародного бізнесу» та модулю № 2. «Закономірності розвитку макроекономічних основ міжнародного бізнесу».

Контрольні (домашні) роботи (ЗФН) виконуються відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу дисципліни.

Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН) розробляються автором робочої програми. Вказані навчальні матеріали затверджуються протоколом засідання випускової кафедри і доводяться до відома студента індивідуально.

2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний; проблемний виклад та презентації, частинно-пошуковий, дослідницький, історичного та логічного, абстрагування та конкретизації, описовий метод тощо. Під час проведення лекцій та практичних занять застосовуються універсальні та інноваційні методи навчання: пояснення; застосування графічного та статистичного матеріалу, структурно-логічних схем; економіко-математичні методи; метод дискусій; робота з навчальною та довідковою літературою. Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні методи та технології, як: робота в міні-групах, семінар-дискусія, презентація, тести, метод «мозкового штурму», сценарний підхід до аналізу макроекономічної ситуації тощо.

Інформаційне забезпечення: доступ до мережі інтернет, сервіси Google GSuite for Education (Google Classroom, Google Meet, Google форми / документи / таблиці / презентації).

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Базилевич В., Мікроекономіка: підручник – К.:Знання, 2008. – 679 с.

3.2.2. Башнянин Г.І., Щедра О. В. та ін. Мікроекономічна теорія: Навч. посіб. – Л.: Новий світ, 2007. – 640 с.

3.2.3. Біла С.О. Мікроекономіка. Навч. посібник. – К.: Вид-во «Міленіум», 2004. – 302 с.

3.2.4. Мікроекономіка : навчальний посібник / За ред. А.О.Задої. – Д.: Національний гірничий університет, 2008. – 220 с.

3.2.5. Мікроекономіка : підручник / [А.П. Наливайко, Л.А. Азьмук, П.Г.Банщикова та ін.] ; за наук. ред. А.П. Наливайка. – К.: КНЕУ, 2011. – 446 с.

3.2.6. Базилевич В.Д. Макроекономіка: Підручник – К.: «Знання», 2015. – 694 с.

3.2.7. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Макроекономіка: Навчальний посібн. – К.:

«Центр учбової літератури», 2010. – 672 с.

3.2.8. Задоя А.А., Петруня Ю.Е. Макроекономіка: Учебник / А.А. Задоя, Ю.Е.Петруня. – К.: О-во «Знання», КОО, 2004. – 368с.

3.2.9. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. / Укладачі: проф. Малий І.Й., проф. Радіонова І.Ф., доц. Куценко Т.Ф., доц. Федірко Н.В. та ін. – К.: КНЕУ, 2017 – 200 с. – [Електронний ресурс] . – Режим доступу: http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/

3.2.10. Макроекономіка: Курс лекцій: Навчальний посібник для дистанційного навчання / За ред. В.В.Кириленка. – Тернопіль: «Економічна думка», 2008. – 250 с.

Допоміжна література

3.2.11. Економічний енциклопедичний словник [Текст]: у 2-х томах / ред. С. В.Мочерний. – Львів: Світ. – 2005. – Т. 1. – 611 с.; 2006. – Т. 2. – 675 с.

3.2.12. Економічний словник довідник / Башнянин Г.І. – К.: ПП «Магнолія 2006», 2009. – 688 с.

3.2.13. Nichkasova Y., Bila S. The ontology of financial markets, functions and structure evolution: theoretical and methodological aspect / Nichkasova Y., Bila S. // «Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан». – 2019. – № 1. – С. 233 – 245.

Web of Science. http://nauka-nanrk.kz/ru/assets/%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB%202019%201/%D0%92%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%BD%D0%B8%D0%BA_01_2019_%D0%93%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D1%8B%D0%B9_15%20%D1%84%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%B0%D0%BB%D1%8F%202019.pdf
[:https://doi.org/10.32014/2019.2518-1467.27](https://doi.org/10.32014/2019.2518-1467.27)

3.2.14. Bila Sv.O. Priorities of taxation system reformation: benefits and risks of transition to DBCFT and IP BOX // Materials of the international scientific-practical conference «Topical problems of accounting and audit in tudey». – К.: NATIONAL AVIATION UNIVERSITY, 2020. – р.40 – 42. (р.256/ 3 с.). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://feba.nau.edu.ua/zbirnyky-konferentsii-kafedry-oia>

3.2.15. Біла С.О., Гайдай М.Ю. Стратегічні пріоритети сталого розвитку у XXI ст.: досвід країн ЄС та України. – БІЗНЕС-НАВІГАТОР. Науково-виробничий журнал. – Випуск 1-1 (44). – 2018. – С. 26 – 31. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.business-navigator.ks.ua

3.2.16. Біла С.О., Левченко О.Т. Шляхи погашення зовнішньої заборгованості та ризики дефолту: світовий досвід [Електронний ресурс] / С.О.Біла, О.Т. Левченко // Економіка та суспільство. – Електронне наукове фахове видання Мукачівського державного університету. – 2018. – Випуск № 14. – Режим доступу до журналу: <http://economyandsociety.in.ua>

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет

3.3.1 «Економіка і прогнозування». Науковий фаховий журнал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eip.org.ua/>

3.3.2 «Економіка та держава». Науково-практичний фаховий журнал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.in.ua/>

3.3.3 «Ефективна економіка» Електронний науковий фаховий журнал з економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/>

3.3.4 «Економіка та суспільство» Електронний науковий фаховий журнал з економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 20 з 22	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів		Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	1 семестр	1 семестр		1 семестр	2 семестр
Модуль № 1 «Основи мікроекономічного аналізу попиту та пропозиції, вибору споживача та виробника в системі міжнародного бізнесу»			Модуль № 2 «Закономірності розвитку макроекономічних основ міжнародного бізнесу»		
Вид навчальної роботи	бали	бали	Вид навчальної роботи	бали	бали
Робота на практичному занятті	26.х5=10	-	Робота на практичному занятті	26.х5=10	-
Виконання тестових завдань	16.х 10=10	16.х 10=10	Виконання тестових завдань	16.х 10=10	-
Виступ на практичному занятті з презентацією на задану тему	10б.	-	Виконання та захист домашнього завдання	10б.	-
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>18 балів</i>	-	Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	25
Виконання модульної контрольної роботи №1	10	-	Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	25
			<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше</i>	<i>18 балів</i>	-
			Виконання модульної контрольної роботи №2	10	-
Усього за модулем № 1	40	10	Усього за модулем № 2	40	50
Усього за модулями №1, №2				80	60
Семестровий екзамен				20	40
Усього за дисципліною				100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 21 з 22	

залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				